

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN

Orvoskongresszus.

Hetekkel előbb lázas izgatottsággal készült városunk orvosainak egyesülete, hogy a vármegyei orvosszövetség által mult évben meghívott országos orvosszövetség tagjait úgy fogadja, mint aminőt a tudomány igaz harcosai, az emberiség jótevői méltán megérdemelnek.

Egy rövidke kiszállót rendeztek maguknak derék orvosaink, hogy tisztán szövetségük belső ügyeiről tanácskozzanak, miként lehetne segíteni az orvosi rend súlyos viszonyain. Eljöttek hozzánk, mert — mint ők mondták — közvetlen közletről akarták látni azt a kicsiny, szűk kört, mely a közegészségügy szolgálainak ügyét leghumánusabban rendezte széles e honban.

Egymásután robotgok be kicsiny városunkba és a rendező-bizottság bizony aggodalommal gondolt arra, hogy kicsinynek fog bizonyulni Zombor a szövetség tagjainak befogadására.

A rendező-bizottság fáradhatatlanságának érdeme első sorban, hogy négyszáz idegennek elhelyezése minden különösebb fennakadás nélkül ment; de nem kis mértékben részt kérhet az elismerésből városunk közönsége is, mely ezuttal sem feledte, ki a gazda, s nem feledte kit vendéget.

Örömmel láttuk az orvosi tudományok vezéralakjait és közkatonáinak nagy seregét körünkben s az elhangzott nyilatkozatokból jól esik tudomásul vennünk, hogy vendéglátásunkban ők is megéreztek a lélek melegét.

Köszöntjük derék vármegyei orvosszövetségünket a gondolatért, hogy az országos szövetség kongresszusát vármegyénk székhelyére hívta meg.

Köszöntjük a helyi rendező-bizottságot, hogy a fogadás nehéz feladatának becsülettel megfelelt.

Köszöntjük a társadalmat, mely az országos kongresszus helyben való megtartását lehetővé tette s érdeklődésével az orvosi rend törekvései iránt való szimpatiaját tanusította.

Nem akarunk itt kiterjeszkedni a kongresszus tárgyalásainak anyagára — erről más helyen részletesen beszámol tudósítónk — csak azon őszinte óhaját akarjuk még tolmácsolni, hogy a küzdelem, melyet az országos orvosszövetség az orvosi tevékenység kellő méltányolásáért még folytatni kénytelen, az orvosi rend teljes megelégedésére mielőbb diadalt arasson.

Szakosztályok ülése.

Többen már szeptember 5-én a délelőtti órákban érkeztek meg, hogy a délutáni szaküléseken résztvehessenek. A szakosztályok ugyanis előbb a maguk hatáskörén belül intézték el a folyó ügyeket, hogy kész jelentéseket terjesztvén a kongresszus elé, a kongresszust munkálkodásában fel ne tartóztassák.

Délután 4 órakor a megyei főorvosok osztályának vezetősége számolt be a lefolyt év eredményéről. Gyéren jelentkeznek a megyei főorvosok a szakosztályba való felvételre, pedig gyakran megtörténik, hogy elhalt megyei főorvos özvegye is teljesen elszegényedve kénytelen tengetni életét.

D. u. 5 órakor a községi és körorvosok osztálya a megyeháza nagytermében tartotta meg előzetes értekezletét. Bodnár Sándor dr. ügyvezető elnök meleg szavakban emlékezett meg Csupor Kornél miniszteri tanácsosról, aki a törvény megalkotása után, melyet hattyudalának tekint, a jól megérdemelt nyugalomba vonult. E szakosztálynak volt a legtöbb dolga, neki jutott osztályrészül az 1908. XXXVIII. t. c. méltatása is. Az új törvény nagyban elősegítette az orvosok helyzetét. Sürgetni kell még a községi és körorvosokat, hogy mennél előbb s mennél teljesebb számban lépjenek be a nyugdíjgyűltbe s így biztosítsák öreg napjaikra megélhetésüket, esetleg özvegyeik és árváik életét.

Dr. Spitzer Istvánnak az elagott orvosok teljes nyugdíja ügyében tett határozati javaslatát egészében a kongresszus elé utalják. Dr. Mentsik Ferenc kijelenti, hogy a beteg

pénztáraknál megkötött szerződések még nem végérvényesek s biztosítja az értekezletet, hogy amennyire csak módjában áll, a végleges szerződés kötéseknel képviselni fogja a községi és körorvosok jogos érdekeit. Kéri vegyék le a napirendről s táviratilag üdvözljék Kossuth Ferenc minisztert. Az értekezlet magáévá teszi dr. Mentsik Ferenc indítványát. A pénztári orvosok osztálya d. u. 5 órakor tartotta meg az előértekezletet a városház kis termében. E szakosztály ez évben nem működött.

A vasuti és hajózási orvosok szakosztályának tagjai délután 6 órakor a városháza nagytermében gyűltek össze, hogy sérelmes helyzetükről tanácskozzanak. Ugyanis a rendezés következtében sokakat az a veszély fenyeget, hogy állásukat veszítik. Elhatározták, hogy felhívják a kongresszus figyelmét ügyükre s megkérlik, hogy járjon közbe ügyük érdekében az illetékes köröknél.

Az érkezés.

Az esti gyorsvonattal érkeztek városunkba nemes hivatásuk jeles harcosai közül dr. Kétly Károly egyet. tanár, dr. Schwartzert Ottó főrendiházi tag, dr. Nékám Kornél egyetemi tanár, dr. Herceg Ferenc, dr. Dollinger Gyula stb., kiknek fogadtatására dr. Alföldy Árpád h. polgármester jelent meg. A h. polgármester röviden üdvözli a megjelenteket s örömeinek ad kifejezést a város polgársága nevében, hogy falai közt üdvözölheti a tudomány igaz harcosait, a közegészségügy nemes öreit. Az elszállásolási bizottság ügyességének volt köszönhető, hogy a szakadó zápor dacára is mindenki kellő időben megtalálta szállását s csakhamar eljuthatott az ismerkedési estélyre az Elefántszállóba, ahol az orvosok színe-javán kívül még városunk előkelőségeit is ott láttuk.

Igazgatótanácsi ülés.

Szeptember 6-án reggel 9 órakor az igazgatóság tartott ülést, melyen előkészítette a kongresszust. Az igazgatótanács e szűkebb körű ülésén diszelnökökül a vármegye érdemű főispánját apatini Fernbach Károlyt, az alispánt Vojnits Istvánt és a helyettes polgármestert dr. Alföldy Árpádot jelölte. Az igazgatótanács a kongresszus megnyitása előtt felkéri dr. Wolheimer József, dr. Grigorievits Emil és dr. Spitzer István orvosokat, hogy értesítsék a megválasztott diszelnököket megválasztásukról.

VILLANYCSILLÁROK
 GYERMEK-
 KOCSIK
 JÁTÉKOK
 DISZMŰÁRUK

A közeledő iskolaév alkalmából ajánlunk:
 FIU- ÉS LEANYFEHÉRNEMŰEKET,
 HARISNYÁKAT, KALAPOKAT stb.
 NAGY VÁLASZTÉKBAN! MÉLTÁNYOS ARON!
 PORCELLÁNEDENY ÉS GRAMMOFONOK
 KIARUSITTATNAK.

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
 ZOMBOR, KOSSUTH-U.
 A KÜLÖNLEGESSÉGI
 TÖZSDE MELLETT.

A kongresszus.

Alig mulott el néhány perccel 10 óra, amikor a vármegyeház nagytermében megjelent dr. *Kétly* Károly egyetemi tanár, az orvosszövetség elnöke, hogy a XI-ik országos orvosi kongresszust megnyissa. A zümmögő szorgalmas méhek egy pillanat alatt elhallgattak úgy, hogy az elnök siri csendben nyithatta meg a kongresszust. Dr. *Kétly* Károly a kongresszus megnyitása után felkéri a megjelent diszelnököket, hogy foglalják el helyüket, kísérik figyelemmel munkájukat, melyet az emberiség érdekében tesznek. Örömmel jött az orvos kongresszusok egyik legfontosabbika Zomborba, mert e város és megyéje még az orvosszövetség megalakulása előtt sikra szállott a társadalom által gyakran elnyomott orvosikar érdekében. Itt már küzdöttek akkor a fizetési minimum megállapítása érdekében, amikor erre még az orvosszövetség nem is gondolt. Annál nagyobb örömmel jöttek ide — ugymond — mert ma már elérték egy érdeműs, önzetlen férfiú dr. *Schwartz* Ottó — fáradozása következtében — legalább papíron — azt, amit e nemesen gondolkodó vármegye oly régen megtett az orvosi kar érdekében. Nem mulaszthatja el azonban, hogy mely haláljának és köszönetének ne adjon kifejezést dr. *Flesch* Nándor főtitkárral szemben, aki igaz buzgalommal és kitartással vezette a szövetség ügyeit. Örömmel üdvözlő dr. *Mentschik* Ferenc miniszteri tanácsost, ki *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter képviseletében jelent meg, hogy a tárgyalásokat figyelemmel kísérik; ugyszintén örömmel látja a betegsegélyző pénztár budapesti kiküldöttjét dr. *Herceg* Ferencet, a kongresszust ezzel megnyitottnak nyilvánítja.

Vojnits István rövid szavakban megköszöni diszelnökké való választását s üdvözlő a tudomány derék harcosait megyénkben.

Dr. *Alföldy* Árpád szívének teljes melegevel üdvözlő a kongresszust Zombor sz. kir. város nevében, mely igazán szerencsésnek érzi magát, hogy falai közt hajlékot adhatott, ha csak pár percre is a közegészségügy igaz őreinek.

Dr. *Rényi* József, a Bács-Bodrogmegyei fiókszövetkezet ügyvezető elnöke üdvözlő a

történelmi nevezetességű teremben a kongresszus tagjait. Kiemeli azt a méltányosságot, mellyel Bács-Bodrogmegye orvosaival szemben már évekkal előbb viselkedett, midőn fizetési minimummal 1600 koronát állapított meg.

Dr. *Mentschik* Ferenc kijelenti, hogy az orvosok ügyének szolgálatában áll, annak érdekeit kívánja képviselni, azért jött, hogy baráti jobbat szoritson az orvosokkal.

Dr. *Sági* Samu a zombori orvosszövetség nevében üdvözlő a kongresszust.

Az üdvözlések elhangzása után dr. *Flesch* Nándor az orvosszövetség agilis főtitkára tartotta meg beszámolóját. Maró gunynyal, élesen vág oda a közönségnek, mely két tartozást az adót és orvosi honoráriumot nem tartja becsületbe vágónak. Ennek következtében gyakran megtörténik, hogy az elhalt orvosokat közadakozásokból kell eltemetni s azok özvegyei alsóbbrendű cselédmunkában keresik meg mindennapi kenyerüket. — A nagy közönség gyakran félrevezetve egyesek rosszakaratu információitól, nem átálja az orvosokat még utonállással is vádolni. — Az orvost nehéz sorsában még az a tudat sem vigasztalhatja, ami a többi hivatalnoknak megkönnyíti nehéz életét; t. i. nincs még meg a rendes nyugdíjalap és internátus, melyek közül az előbbi az elaggott orvosok és esetleg özvegyekről és árvákról gondoskodik, az utóbbi az orvos gyermekeinek neveltetéséről. Reméli, hogy a nagy közönség segédkezet nyújt az orvosoknak nehéz küzdelmükben. — A titkári jelentést a kongresszus tudomásul veszi.

A titkári jelentés tudomásulvétele után dr. *Kétly* Károly tárgysorozatán kívül jelenti, hogy dr. *Pávlovits* Simon 1000 koronát adott a nyugdíjalapra. A kongresszus köszönettel tudomásul veszi.

Dr. *Poor* Ferenc beszámol a pénztári forgalomról, az internátus alapról és az orvosszövetség nyugdíj és segélyintézetének pénztári forgalmáról.

Az elnök felszólítja a pénztárvizsgáló bizottságot, hogy tegye meg észrevételeit a pénztárnok jelentésére; a vizsgáló bizottság kijelenti, hogy a pénztárt rendben találta, tehát a kongresszus a pénztárnoknak a felmentvényt megadja.

A pénztárnok jelentése után az egyes osztályok tartották meg beszámolójukat:

a) Dr. *Flesch* Nándor a megyei orvosok beszámolójánál csodálkozással jegyzi meg, hogy a megyei orvosok közül még sokan nem léptek be a szövetségbe. Az ország legtöbb megyéjében már megalakult az orvosszövetség fiókjá.

b) A községi és körorvosok szakosztályának nevében dr. *Bodnár* Sándor tette meg az évi jelentését. E szakosztálynak jutott osztályrészlül a legtöbb munka, igyekeztek megfelelni hivatásuknak. Tagjaik száma napról napra szaporodik. Kéri a szakosztály nevében a kongresszus támogatását.

c) A pénztárorvosok szakegylete a titkári jelentése szerint ez évben nem működhetett.

d) A vasuti és hajózási orvosok kérelemmel járulnak a kongresszus elé. Kérelmeiket öt pontban foglalva össze, arra kéri a kongresszust, hasson oda, hogy a rendezés következtében többen állásukat és kenyerüket ne veszítsék. A kongresszus a kérelem jogos voltát az igazgató-tanács jóindulatába ajánlja s kéri, járjon közbe a szövetség tagjainak érdekében.

A tagsági díjat a kongresszus az 1909. évre ismét 5 koronában állapítja meg.

Főtitkár a betegpénztárak és az orvosok közti viszony tekintetében csak a február 23-iki rendkívüli kongresszus ideje óta lefolyt tárgyalásokról számol be. Kimutatja azon sajnálatos tényt, hogy 96 betegsegélyző pénztár közül csak 31 kötött végérvényes szerződést orvosaival. A beküldött 51 betegsegélyző pénztárnál eddig 892 orvos volt alkalmazásban, s ezek is inkább irodai munkával voltak elfoglalva úgy, hogy betegek ápolására kevesebb időt fordíthattak. Az új pragmatica szerint 1113 orvos kapna alkalmazást, akik egy-egy látogatásért, ha csak a családfentartót kellene orvosolniok, nem 1 kor. 96 fillért kapnának, mint régebben, hanem 4 korona 18 fillért. Amde mi lesz akkor, ha az olasz minta alapján felbuzdulva a mieink is követelni fogják nemcsak a családfentartók, hanem a családtagok gyógykezelését? Hisz már most is rosszabbul bántik a nép a betegsegélyző pénztárak orvosaival, mint az úr szolgálójával szemben, természetesen nem

A „BÁCSKA“ TÁRCAJA.**Finálé.**

Kéz kézben remegett,
Arcunk láz hevité,
Sorvasztó csóközön
Kinpadra feszité
Vonagló idegünk.
Mint szellő virágnak,
Suttogtuk egymásnak:
„Szeretlek — elvárlak“.

Ki tudja, hol járt már
A száguldó vonat,
S keblemen éreztem
Pihenni arcodat.
Ajkamon éreztem
Pokol gyötrelmével,
Menny örök üdvével
Perzselő csókotat.

Ki tudja, hol járt már
A ködbe tünt vonat,

Láttalak könnyezve
Hintni még csókokat.
Láttalak merengni
A rózsás mult felett,
Hallám hő sóhajod:
Nem, nem felejtetek.

Csillogó harmatként
Szétfoszlott az álom,
Egy-egy tépett foszlány,
Csak amin rágódom...
Tán el is feledtél?
S mint szellő virágnak,
Suttogod most másnak:
„Szeretlek — elvárlak“.

Schmidt L. József.

Idegen földről.

Innsbruck, 1908. augusztusában.

Ha úgy kezdeném, mint egy híres utirajzró — kinek a könyvéről még „A Hét“ is megemlékezik, az igaz, hogy csak az első leánykiházasító egyesület mérlegének szomszédságában — akkor a Baedekerem adatait írnam ide. Hogy ezt mégsem teszem,

annak oka az, hogy nem irok utirajzot. Még azt sem írom le — mint az említett író — hogy milyen szivarokat veszek és hogy mennyi nicotin tartalom van a britanikában és a virginában. Aztán a Baedeker, melyet ma a németek már Grieben-nek hívnak, hamis. Valószínűleg azt írja, hogy Innsbruck hölgyei és urai németül beszélnek, holott tapasztalataim alapján itt az intelligencia anyanyelve az angol és csak a köznép beszél németül. Még a K. R. Armeemuzeum az Isel-hegyen is azt írja angolul és németül, hogy a belépődíj 40 fillér és ennek fejében megpillanthatja az ember az osztrák armadia tényes haditetteinek sorozatos emlékeit. No de mi magyarok — pedig vagyunk itt sokan — nem ezt kutatjuk. Irigykedve és bizonyos fájdalmas önbeismeréssel látjuk az itteni nép nagy szorgalmát, mely szocialis helyzetét annyira föléje emeli ami népünkének. Természeti szépsége, vidékének vadregényessége csak azt váltják ki a sovinszta magyarból, hogy ime másutt is van olyan, mint a zordon Kárpátoknak vadregényes tája, a tátrai tavak és erdélyi havasok vonzó és elragadó bája.

Kutatom a magyar emlékeket. Azoknak a sóhajoknak visszhangja, mely itt magyar katonák ajkairól röpött a forrón szeretett haza felé, még talán most is szól a középkori stilű város kövei közül. Ellenben élénk utcáin a mai Innsbrucknak és még élénkebb

is szólva arról, hogy abban az esetben, ha a családtagokra is kiterjesztik az gyógykezelést, akkor egy-egy látogatásért 1 kor. 39 fill. jut, szóval sokkal rosszabb helyzete van az orvosnak a napszámossal. Ezért azt javasolja a főtitkár, hogy maradjon meg a kongresszus a februári pontok mellett, s bizza meg az igazgató-tanácsot, hogy ennek alapján vegye fel újból a tárgyalás fonalát az illetékes körökkel.

Dr. *Herceg* Ferenc osztálytanácsos indítva érzi magát a főtitkár szavaira válaszolni. Mint a budapesti betegsegélyző pénztárak megbízottja jelent meg az orvoskongresszuson. Általánosságban rámutat az érdekapocásra, mely a betegsegélyző pénztárakat összeköti az orvosokkal. Az országos betegsegélyző pénztár a legteljesebb megelégedéssel szól az orvosok működéséről, s ha az orvosok objektív álláspontra helyezkednek, akkor a régi egyetértés nagyon könnyen helyreáll. Reméli, hogy a disharmónia minél hamarabb meg fog szűnni.

A kongresszus beható tárgyalás alá vette a közegészségügy rendezéséről szóló 1876. XIV. t. c. II. r. 1. fejezetének módosításáról szóló 1908. évi XXXVIII. t. c.-et. Az új törvényekről a községi és körorvosok megbízásából dr. *Spitzer* István kerényi orvos méltatta. Vácolja a községi és körorvosok mostoha helyzetét az 1876. XIV. t. c.-ben, kiemeli, hogy az első harcosok között voltak a Bács-Bodrog vármegyei fiókegylet orvosai, akik e törvények megváltoztatásán fáradoztak. Gondos, sok utánjárás után sikerült az 1906-iki kongresszuson *Andrássy* Gyula belügyminisztert meggyőzni az állapot tarthatatlansága felől. Így született meg az 1908. évi XXXVIII. t. c., mely tekintve hazánk szűk pénzügyi viszonyait, eléggé jól gondoskodik a községi és körorvosok megélhetéséről. A nevezett törvények értelmében az akasztott községi képviselőtestületek nem akasztottak többé meg a községi közegészségügy fejlődését. Habár az új törvény sem felel meg teljesen az orvosok kívánalmainak, óriási haladást jelent. Ezért elmulasztatlan kötelességének tartja a kongresszus elé határozati javaslatot terjeszteni, melynek értelmében: üdvözlje a kongresszus *Andrássy*

Gyula gróf belügyminisztert az 1908. évi XXXVIII. t. c. életbeléptetése alkalmából, másrészt pedig bizza meg a kongresszus az igazgatótanácsot, hogy a már nyugdíjba ment elaggott orvosok részére eszközölje ki a teljes nyugdíját.

Dr. *Rudi* Béla az orvoskongresszuson megjelent egyetlen országgyűlési képviselőnek, dr. *Baloghy* Ernőnek érdemeit méltatja.

Dr. *Baloghy* Ernő válaszában elhárítja magától érdemeinek méltatását, mert ő nemcsak mint képviselő, hanem mint ember is mindenkor szíven viselte az orvosi kar sorsát.

A szövetség a kongresszus jövő évi helyül Budapestet tűzte ki.

A kongresszus az elnök indítványára a pénztárvizsgáló bizottság tagjaiul Szalay Béla dr-t, Nádas Lipót dr-t, és Hochhall Károly dr-t választotta meg.

Dr. *Ritók* János határozati javaslatot nyújt be a rendezett tanácsú városok orvosait ért sérelem orvoslása tekintetében. A kongresszus kiadta az ügyet az igazgatótanácsnak.

A főtitkár a szatmárnémeti fiókszövetség alapszabályait terjeszti a kongresszus elé, melyet a kongresszus némi módosításokkal elfogadott.

Dr. *Ketty* Károly elnök felhívja a kongresszus tagjait, hogy mivel több tárgy nincsen, vonuljanak ki testületileg és koszorúzzák meg *Schweidel* József vértanu szobrát.

A kongresszus befejezése után öröm volt látni, amit a 3-400 főre rugó komoly tárgyalásokban kimerült férfiút élükön apatini *Fernbach* Károly, dr. *Ketty* Károly, dr. *Schwartz* Ottó stb. felvonult városunk dicső halált halt vértanujának szobra elé. Itt a Szózat elneklése után dr. *Ketty* Károly lépett elő, kitől jól esett hallanunk városunk dicső szülöttérek méltatását. „Vajha adna a nagy ég sok ily dicső férfiút e honnak.” E szavakkal az orvoskongresszus nevében letette a szobor talapzatára annak koszorúját. Még a Himnuszt énekelték el s azzal ment mindenki a lakására a jól megérdemelt nyugalmat élvezni.

Disztribúció.

Még ki sem pihenheték fáradaimaikat derék orvosaink, az előrehaladt idő már is a közös ebédhez szólította őket a Vadászkiúrt kerthelyiségébe. Itt is meglátogott a vendéglátó

rendezőbizottság gondos keze. A megjelent hölgytagoknak kis virágcsokrokat osztogatott ki. A szépen összeállított étlappal, kiszolgálással a vendégek megelégedését vitva ki magának *Récsey* Gusztáv, a Vadászkiúrt tulajdonosa. Amikor a sültre került a sor, megindultak a felköszöntők. A felköszöntők sorát dr. *Ketty* Károly egyetemi tanár, udvari tanácsos nyitotta meg. Ama kötelességekről szól, melyekkel a gyermek tartozik szülőjének, amelyekkel mi a magyar haza gyermekei tartozunk dicsőségesen uralkodó királyunkkal szemben. A király egészségére üríti poharát.

Dr. *Schwartz* Ottó főrendiházi tag utal ama disciplinára, mely az orvosszövetségben uralkodik. Az ő megbízatása az orvosszövetség részéről az, hogy azon vezetőségnek mondjon köszönetet, mely az orvoskongresszust oly szívélyességgel fogadta. Apatini *Fernbach* Károly, *Vojnits* István és dr. *Alföldy* Árpád egészségére üríti poharát.

Fernbach Károly köszönetének ad kifejezést az idesereglett kongresszi tagokkal szemben. Üdvözlőket a közegészségügy hivatott nemes öreit, úgy Zombor sz. kir. város polgárainak, mint Bács-Bodrog megye közönsége nevében. Az orvosszövetség vezetőségének egészségére üríti poharát.

Nékám Lajos dr. egyetemi tanár felköszöntőjében vácolja egy nemzet éltető erőjének főbb rugóit. Igazolja az orvosok álláspontját a most lefolyt küzdelemben. E küzdelem békés megoldásának útját dr. *Mentsik* Ferenc egyengette; az ő egészségére üríti poharát.

Rényi József dr. a bács megyei szövetség ügyvezető elnöke dr. *Ketty* Károlyban látja az orvosszövetség összetartó kapcsát; az ő egészségére üríti poharát.

Dr. *Thim* József, mint a város szülötte, örömmel látja a város falai között a fenkölt gondolkodásu dr. *Schwartz* Ottó főrendiházi tagot; az ő egészségére üríti poharát.

Ezután még dr. *Spitzer* István dr. *Flesch* Nándort, az orvosszövetség agilis főtitkárát, dr. *Wein* Manó *Popovits* Sebőt a fáradhatatlan buzgósa rendezőt és az egész rendezőseget, dr. *Fodor* Mór a Bács-Bodrog megyei és a zombori fiókszövetség vezetőségét éltette.

vendéglőiben, nem magyar sóhajok, hanem egész hangos káromkodások hallhatók, magyar nyelven dicsőítve ama pompás ellátást, melyben itt magyar és nem magyar vendégek is részesülnek.

A híres Hof vagy Franciskanerkirche tartalmazza a magyar emlékek néhánját. Alapjában nem egyéb, mint kövek és szobrokból összerakott panegyrisé az osztrákok híres császáranak, Miksának. A templom az ő kenotaphiuma, hatalmas 10 oszlop tartotta csarnoka az ő dicsőségét hirdeti. Az ő elődeit ábrázolják a szobrok, melyek közt van néhány olyan is, mit holmi magyar fegyferkovács megalkothatott volna. Van köztük azonban két kiváló is P. Vischer, a nürnbergi nagy mestertől. A legszebb Arthur angol király szobra, életnagysága, merész állású és tekintetű alkotás a Verocchio-féle Colleoni-szobor genreiben. Ezek közt foglal helyet aztán magyarországi Erzsébet szobra is, ki II. Albrecht felesége lett 1428-ban. Semmi magyaros nincs ez üres tekintetű, női szoborban, csak oly banális, mint többi társa. A Habsburg-ház és a magyar királyi család érdekeinek egyesülését tárgyalja egynéhány relief Miksa császár mauzoleumán. E reliefeket itt nagyra becsülik, a Lessing előtti művész kritikanyelvén „Gemälde des Meissels”-nek nevezik: festett reliefek vagy reliefes estmények. Carrarai márványuk élénken

válík el a templom homályosan diskkrét alapszínétől. Az egyik ily reliefen látjuk azt a történelmi nevezetességet és hazánkra nagyhatásu eseményt 1515-ből, mikor ausztriai I. Ferdinánd magyarországi Annát, a szerencsétlen végzetű II. Lajos pedig ausztriai Mária-t jegyzi el. Még korhüségére is törekszik az alkotó művész. Az ünneplők körében, az udvari nép soraiban jellegzetes magyar ruhákat, magyar arcvonásokat és alakokat is látunk. A történelmi szomorú folyamata azonban elnyomja a művészi érdeklődést, mert hisz azóta szomorú a magyar nóta.

Ugyane relief csoportban van talán egy másik magyar emlék is: Stuhlweissenburg elfoglalása 1490-ből. A mi Székesfehérvárunk volna-e ez, nem tudom, a helységnevekről szóló törvény még akkor nem volt érvényben, a kép művészi jellegzetessége pedig nem ad felvilágosítást. Hatalmas falak ellen rohannak sisakos, vértés lovagok és működnek az ostromgépek. Művészi tulajdonainál fogva akár Troja ostromát is ábrázolhatná. Természetesen ez is osztrák hadi tény és dicsőség, hisz ezzel van tele e város minden zuga. Hírességének támasza és talpköve, Andreas Hofer emléke is ily mesterségesen felvirágoztatott nevezetesség. Senki fia nemzeti hőseit lekicsinyelni nincs szándékomban, de hány ily hőst dicsőíthetne a magyar történelme. Sokkal kevesebb anyagi készütséggel és támo-

gatással védte hazájának egy-egy pontját oly sok magyar vitéz, kinek emlékét tán „korhadttal fakeszték” jelölik és nem két hatalmas szobor, mint itt Hoferét. Ami hőseinkben ép az volt meg, amit az ujkor egy nagy német kritikus és költője, Hebbel, Hofertől megtagad: a heorizmus. De azért sem a hős vértől pirosult gyásztört, sem a majtényi sikot nem avatták meg a nemzeti dicsőség élő és éltető emlékévé, mint itt az Isel hegyet. Külön vasut hozza ide fel a nagyszámú idegent, ki egész idegenül nézi Hofer szobrát és az utikönyve adataiból tudja csak meg valójában, ki emlékének hódol. Így csináljak itt a históriát.

Van az Isel hegyen magyar vonatkozásu emlék is, mit talán nagyon kevesen láttak meg. Az egész hegy bizonyos tekintetben a Kaiser-Jägerregiment dicsőségét jelzi. Hadi tetteit hirdeti egy emlék, melynek oldalán találjuk a következő felirást: „In Ehren vor dem Feinde gefallen in Ungarn 1849.” — s itt aztán néhány hős katona — nevek után német, olasz is — következik. Hej az a „Feind” 1849-ben mi voltunk, a mi hőseink áldozatjait dicsőíti e tábla, maguk a hősök pedig névtelenül porladnak a haza földjén, dicsőségüket sem hirdeti hivalkodó obelisz.

Kohlmann Dezső dr.

Az orvoskongresszus véget ért, csak a robogó kocsik és az állomás szokatlan forgalma sejteti, hogy történt valami városunkban. Mi örömmel láttuk a közegészségügy ideális harcosait falaink között. Az orvosszövetség legtöbb tagja tőlünk Boszniába ment, hogy annak közegészségügyi viszonyait tanulmányozza.

H i r e k.

Tanítóválasztás. Felsőszentivánon f. évi augusztus hó 30-án, Barich János plébános elnöklése alatt megtartott iskolaszéki ülésen a néhai Neumayer János elhalálozása folytán megürült állásra egyhangulag Siskovich Lajos, ennek megválasztása által megürült állásra pedig Szucsics István választották meg tanítókká.

Aljegyzőválasztás. Az üresedésben volt szentfülöpi községi aljegyzői állást a képviselőtestület a múlt héten választás útján töltötte be. Megválasztott Rack József bácsi irnok.

Adomány. Dr. Vározy Gyula kalocsai érsek a szabályai katolikus körnek 50 kor. adományozott.

Szoborleleplezés. Dr. Hadzsy János volt topolyai híres orvosnak szobrát e hó 20-án nagy ünnepségek keretében leplezik le Topolyán.

Adomány. Gróf Chottek Rezső futaki nagybirtokos, a zombori katolikus legényegyesület tiszteletbeli fővédnöke, az egyesület céljaira 100 koronát adományozott. Az egyesület vezetése ezután is hálás köszönettel nyugtatja a nagylelkű adományt.

Tanítói kinevezés. Czabafy Jenőt az adai iskolaszék az egyik tanítói állomásra tanítóul megválasztotta. Az egyházhatalóság ezen az alapon őt ezen állásra kinevezte.

Szüreti multság. A zombori kath. legényegyesület vasárnap tartotta meg szüreti multságát nagyszámú közönség jelenlétében. Az egyesület székházának udvarán az ügyesen felállított színpad előterét szőlőfürtökkel díszített lugások fonták körül, közepén hatalmas szőlőkoszorúval. A szüreti multságot négy számból álló kabaré-előadás vezette be. Hajnal Margitka a szerelmes bakfist, Gaál Ilonka a megcsalottnak hitt özvegyet bájosan adta. Ticsa Teofil a „Tót táncmester“ monológgal és Koválovsky István kuplérosorozatával kacagattatta meg a közönséget. A magyar nemzeti viseletben buzgólkodó esőszleányok kedves egyszerűséggel csipték nyakon a szőlőt dézsmál, szabadon járó tolvajokat. Az öreg bíró komoly, hivatalos arccal és páratlan lelkiismeretességgel mondta ki a visszaeső bűnösök fejére az igazságosnak tartott, néha elég magas bírságot. Mint tolvajok, utolérhetetlen ügyességgel működtek Lombos Albert és Hrabovszky István saját találmányu betörő szerszámukkal, (sétabot végére kötött zsebkes). Az éber szemű esőszők sem bírták őket tolvajlásaikon rajtaesipni, pedig egész sor lugast raboltak le. A szőlőkoszorút amerikai árveréssel értékesítették, ami szép jövedelmet hozott az egyesületnek. A multság igazi magyaros jókedvvel a kora reggeli órákig tartott. Az egyesület tagjai, de városunk iparossága is nagy hálával tartozik az egyesület fáradságtalan buzgalma elnökének, Buday Gerőnek, aki nemcsak szellemi szórakoztatásukról gondoskodik, hanem ezen multságok rendezésével, társadalmi téren érintkezési pontot teremt a munkaadók és munkások között a barátságos érintkezés megszilárdítására.

Eljegyzés. Salgó László zombori törvénytudó jegyző eljegyezte Deutsch Ellikét Temesvárott.

Választás. Tittel község képviselőtestülete az üresedésben volt végrehajtói állást választás útján Vecsey Károly kátyi községi irnokkal töltötte be.

Zombori zeneszerző. Kanyó Gyula dr. zombori káplán megzenésítette Gyulai Pálnak Éji látogatás című ismert, kedves románcát. A mű dramatikus műdal énekhangra, nagy zenekar-kísérettel. Az érdekes zeneművet két budapesti zenebíró elismerő véleménye alapján dr. Farkas Ferenc, a szabadkai színház igazgatója, előadásra elfogadta s az idei téli színi évadban színre is hozza.

Eljegyzés. Dr. Steuer György miniszteri segédtitkár eljegyezte Marschall Juliskát, Marschall Ferenc temesvári háztulajdonos bájos, nagyműveltségű leányát.

Felolvasás. Szeptember 9-én a rendes kéthetenkénti alkoholelles felolvasást a 22. „Akarat“ páholy megbízásából Rics Soma tartja meg a Kereskedők Körében (Deák Ferenc-körut). A felolvasások ingyenesek. Kezdeté 9 órakor.

Uj állampolgár. Zinauer Ágoston a bácsujlaki uradalom tisztartója folyó hó elsején tette le a magyar állampolgári esküt Vojnits István alispán előtt.

Eljegyzés. Schneider Pál vendéglős Ujverbászról, jegyet váltott Gerber Lórikával, Gerber Károly szállodatulajdonos leányával Kulán.

Tanítóválasztás. Az apatini izr. hitközség Lusztig Gyula nagybaracskaikai illetőségű tanítót — az általa fenntartott elemi iskolához — ideiglenes minőségben tanítóvá választotta meg.

Vasutépítés. A szabadka—bajai vasutvonal elsőrangúsítása alkalmával szükséges magasépítkezési munkákra a pályázat már lejárt. Amíg döntés lesz, addigra a pályatest átalakítási munkák már javában folynak, mert azoknak házi kezelésben való kivételét már megkezdették a szabadkai határban.

A végrehajtási novella életbe lépése. Szeptember kilencedikén lép életbe egy igen fontos törvény, amely talán új korszakot lesz hivatva teremteni s ez a végrehajtási törvény. Sokan nem helyeslik e törvényt, mert szerintük nem hogy segítene a közép- és szegényebb osztály bajain, ellenkezően megnehezíti az amúgy is nehéz megélhetést. Az új végrehajtási novella átmeneti állapotot fog teremteni s ezen átmenetet a hitelre szoruló nagyközönség és a hitel nyújtó kereskedő világ tagadhatatlanul megsínyli. Természete ez azonban minden átmenetnek, úgy az anyagi, mint erkölcsi téren, hogy az átmeneti időszakban élő egyesek és tömegek megérzik az átmenet kilemetlenségét. A novella korlátozni fogja egyrészt a sok könnyelmű adósságesinálást, de korlátozni fogja a nem ritkán a szegény ember utolsó fillérére spekuláló szertelen hitelezést is. Az új végrehajtási novella ekképpen meg fogja hozni áldásait. A társadalmi sötét, elszomorító jeleneteket tetemesen apadni fognak ezen nyilvánosan kimondott okos törvény következtében.

Esküvő. Rauk Antal apatini kereskedő a múlt héten esküdött örök hűséget Wallner Gabriellának Eszéken.

Az adókövető bizottság működését a tegnapi nap folyamán a zombori és az apatini járással megkezdte.

Szüreti multság. A zombori összmunkásság folyó hó 13-án a „Munkás Otthon“ helyiségeiben (Flórián-utca 14. sz.) világpostával egybekötött szüreti multságot rendez. Belépődíj: előre váltva 80 fillér, este a pénztárnál 1 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirtalpig nyugtáz. A multság kezdete este 8 órakor.

Eljegyzés. Geiszer Miklós apatini kereskedő eljegyezte Schlachter Erzsikét.

Beiratások. Az uverbázi államilag segélyezett községi gimnáziumban folyó hó 3-ig összesen 291 tanuló iratkozott be és pedig az I. a) s I. b) osztályba 110; a II. osztályba 64; a III. osztályba 57; a IV-ikbe 33; az V-ikbe pedig 28 tanuló.

Magyar név. Popper Stefánia a szabadkai állami felsőleányiskola tanárnője családi nevét „Pap“-ra változtatta.

Apatini „Ave“ Hódóság. Csak most sikerült kézhez kapnunk az apatini „Ave“ által Hódóság a liliososi tűzkárosultak javára rendezett kabaréjának szellemes prólogusát, melylyel Schmausz Dezső a nagy sikert mintegy megindította. Dicséret helyett álljon itt szóról-szóra:

Prologus.

Nemzetes asszonyok! Kedves, szép leányok!
Ifjú s öreg urak, pár szóm van hozzátok!
Mert édes tisztesség, kötelesség nálam,
Hogy itt megjelentek: szívből megháláljam.
S ettől a szokástól hogy térnek el máma,
A mikor részvevő, füstbe szállt reményről,
E mellett szép dalról, táncról, dicsőségről,
Titokban bimbózó, édes szerelemről
Suttog itt a fáma!

Hogy nagy útra keltünk,
Hogy porban fűrődünk:
Cseppet se csüggedett erős reményeségünk,
Mert szívünk érzése, minden dobbanása
Azt súgta: bátorság! előre Hódóságra!
Nem fogtok csalódni s fáradságtok ára:
Az egész közönség végtelen hálája.
Minden szavatokért aranyos mosolylyal,
Minden dalotokért ritka szép bókokkal
Pazarul fizetnek.

Sőt a bájos hölgyek — fél fülle hallottam —
Odáig is mennek a gavallérságba,
Hogyha közölünk egy a kezüket kéri:
Szívesen id' adják
Es nem is sajnálják.

Oh! te nagy közönség!
— Ha ez igaz lenne,
Szavamra igérem
Ne kételkedj benne —
Társulatunk minden ékes, szép virágát,
— Pedig sokan vannak! —
Szerető hiltvesnek, holdog menyasszonynak
Biz mi is itt hagyunk!

De komolyabb hírok feszülnek hárfámon
S ezeket megszoktam pengetni így nyáron,
Mikor útra kelünk s vándorszínész módra
Megjelenünk egy-egy kedves hívó szóra.
Először is kérem, becsüljenek sokra!
Társulatom ehhez hozzá van már szokva;
Mert ez nem ripacs nép, nem is cigány banda,
A melynek baksisért mindig nyitva marka,
Hanem dicső művész, halhatatlan gárda,
A minő még eddig nem tévedt Hódóságra!
Egytől-egyig jeles, szemenszedett fajta,
A nemes származás meg is látszik rajta!
Gázsit nem ismernek — csakis tapsra vágnak,
De ebből azután annyit zsebre vágnak,
Hogy egész Apatin visszhangozzék tőle,
Ha kiki visszatér családi fészkebe.

Másodszor megsúgom, pedig színigazság,
Társulatom nem vén, csupa fiatalság!
Korról nem beszélek, évekről nem szólok...
Nem is szépítgetek... Untatnak a bókok;
De minden leányom kész itt férjhez menni!
S mindenik kollégám vágyik lépni menni!
És te szép közönség tárd ki most lelkedet szíves
[fogadásra, —

Nyujsz segítő jóbort részvevő lélekkel a tűzkár láttáral
Száradjon fel a könny, Liliomos könnye
S ez lesz kabaréknak legméltóbb gyümölcse!

Kedvesen adta elő Schmausz Dezső, ki különösen az est folyamán még egyszer magával ragadta a hallgatóságot, kellemes szemléltető előadásával. Kupléi után szünni nem akart a tapsvihar. Méltó társai voltak a sikerben Stefán testvérek, kik a német anyanyelvű lakosság kedvéért német „Szerelmi kettős“-t énekeltek. Bájos volt Tessényi B. és Benzinger I. k. a. egy-egy monológja, mikkel a vig est hangulatát kitűnően emelték. A dalárda vegyeskara két indulóval és magyar népdalokkal tett bizonyosságot elsőrangú képességéről és arról, hogy szakszerű karmesterének fáradozásai mily meglepő sikert képesek produkálni. A jótékonyság jegyében megtartott, művészi színvonalon álló est anyagi sikerei is igen nagyok.

Elégett gabona. Jánoshalmáról jelentik: Szili István kergevicai tanyáján eddig ismeretlen okból tűz támadt és a kazalba összerakott 161 kereszt zab, 93 kereszt buza és 70 kereszt árpa összesen 3220 K értékben elégett. A leégett gabona biztosítva volt.

TÉRZENE. Ma délután fél 5-től az Erzsébet-ligetben Sárközy Kálmán zenekarával térzene lesz. Belépődíj nincs.

Rablótámadás. Báthori Antal a Zombori Takarékpénztár volt szolgálója a múlt héten fényes nappal a Kerényi-úton megtámadta Bacsó Mihályné gyulafalvai asszonyt, akitől 50 koronát ellopott és az összeggel a kukoricásban eltűnt. A megrémült asszony a bandita elmenekülése után rögtön bejött a városba és az esetet bejelentette a rendőrségnek. Az adott pontos személyleírás alapján a rendőrségnek sikerült a tettest elfogni. Báthori a vallás során csupán csak annyit ismert be, hogy az asszonyt nem rablási szándékból támadta meg, hanem rajta erőszakot akart elkövetni. A rendőrségnek az ellopott összeget mind ez ideig nem sikerült megtalálni. Báthorit átadták az ügyészségnek.

Halálozás. Özv. nemes Kunszabó Antalné szül. Nikolits Julianna folyó hó 4 én hosszú szenvedés után 64 éves korában Kossuthfalván meghalt. Temetése vasárnap délután 4 órakor nagy részvét mellett ment végbe.

Allatdíjazás. A „Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület” idejű állatdíjazásait a következő sorrendben tartja meg az esetleges változtatások fentartásával: Szeptember 20-án Bezdánban lódíjazást. Szeptember 27-én Paripáson lódíjazást. Október 4-én Kunbaján szarvasmarhadíjazást. Okt. 25-én Adán ló- és szarvasmarhadíjazást. November hó 8-án Titelen szarvasmarhadíjazást. November hó 15-én Verbászon ló- és szarvasmarhadíjazást.

Vándorol a magyar. Most mikor a golya, fecske utra készül, ugyanakkor az emberekben is fölbred a vágy jobb jövőt keresni. Készülnek ismét az emberek Amerikába, ebbe a reményvel kecsesítő világ-részbe. A héten Óbecse elüljáróságánál egész sereg utlevelet állítottak ki s valamennyi külföldre, főleg Amerikába készül. Hiába jöttek és jönnek még mindig rossz hírek Amerikából, hiába hirdetik, hogy ott nincs munka, nehéz a megélhetés, azért mégis akad nagy számban olyan elszánt ember, aki itt hagyja hazáját, családját és indul a messze utra, a tengeren túlra.

Vakság elől halálba. A szabadkai közkórház szemészeti osztályán pár hete ápolják Balla Sándor pacséri 52 éves munkásembert. Súlyos természetű szembaj támadta meg, amely vaksággal fenyegette s nehogy örök homályban kelljen tengetnie életét, tegnapelőtt öngyilkos lett. Az öngyilkos leánya — kinek a kórházban ugyancsak a szemét kezelik — utólag azt vallotta, hogy az öreg nagyot elkésztette a betegsége és otthon, Pacséron, több ízben emlegette, hogy elpusztítja magát, sőt meg is kísérlette az öngyilkosságot. A kórházban erről ez ideig nem tudtak. A múlt vasárnap az egyik ápolónak feltűnt, hogy a beteg izgatottan viselkedik és több jel arra mutatott, hogy öngyilkos szándékot forgat a fejében. Lelkére beszélt és megígértette vele, hogy fölhalgassák a tervével. Balla keservesen panaszkodott, hogy családja inségben él és ha ő megvakul, nem lesz, aki a mindennapi kenyeret megkeresse. Később látszólag megnyugodott, de eittől fogva a kórház személyzete erősen szemmel tartotta. Az ápoló azt is megtiltotta neki, hogy az ő távollétében az ajtót magára zárja. A szorgos elővigyázat dacára megtörtént az öngyilkosság. Az ápoló bent volt a betegnél, majd egy pár percre kiment, hogy a többi beteget látogassa meg. Mikor újból be akart lépni a szobába, az ajtót zárva találta. Rosszat sejtve, dörömbölni kezdett, majd a többi alkalmazottak segítségével betörte az ajtót. A szegény Balla Sándor már halott volt. Törülközőjénél fogva akasztotta fel magát az elektromos lámpára.

A borsódi virtus. Polyák József bacsbokodi legény valami ügyes-bajos dolga miatt átment Borsódra. Mikor a faluba ért, két borsódi legény megtámadta és vendégszeretete jeléül hátba szurta. Polyák haldoklik.

A bor hatása. Tóth Mihály bátmonostori községi rendőr a múlt napokban Rauznitz Ignác vendéglőjében nagy dárídót csapott. Folyt a bor, vigan szólt a nóta. Végre a nagy murit a rendőr meguntta, vagy tán elfogott a „gerschli” és a bandával kikisértette magát az utcára. Itt azonban összehozta a sors vele Hideg József gazdát, akivel összeszólközött. Hideg a vita hevében a rendőrt „gyöngéden” megsimogatta és ezzel indult a korcsmába. De biz a rendőr uram sem hagyta magán száradni a gyöngéd szeretetnek megnyilvánulását, mert Hidegre rohant, hogy leszurja. A korcsma udvarában tartózkodó legények ebben a munkájában megakadályozták, kardját elvették és alaposan helybenhagyták. A csendőrség a tanuk kihallgatása után az esetet áttette a kir. járásbíróhoz.

A Tisza halottja. Magyarokanizsa mellett a Tiszából egy feloszlásnak indult női holttestet fogtak ki a halászkok. A nyomozás megállapította, hogy a holttest azonos Hajós Etel szegedi leánnyal. A kétségbeesett apa, Hajós János szatócs, kerestette a leányt mindenütt, de nem tudott felőle senki felvilágosítást adni. Távozása előtt sokszor emlegette a leányt, hogy nagyon szeretne meghalni. Barátnői közül is ketten öngyilkosok lettek, ami igen mély benyomást gyakorolt gyenge idegzetére. Akkoriban azt mondta az anyjának, hogy szívesen öngyilkos lenne, ha tudná, hogy oly sok nép jönne el a temetésre, mint a barátnői végtisztességére. A halál gondolata kinezta azután mindig, míg csak egy napon eltűnt hazáról. Kiment a Tisza partjára és beleugrott a hullámokba. Nem látta meg senki. A múlt héten megtalálták holttestét a Tiszában, ahol egész eddig pihent a boldogtalan leány.

Egy házaló tragédiája. Nagy szerencsétlenség ért egy hajai házalót Erdélyben. Griesz Herman bajai házaló a múlt hónapban Erdély egy románlakta vidéken járt el üzleti ügyeiben. Egyik oláh faluban bevetődött Griesz egy házba, ahol egy fiatal asszony több kendőt akart tőle vásárolni. Minthogy a vevő keveset ígért a kendőkért, vásár nélkül hagyta el a házat. A faluból kiérve, egy patakot át vezető keskeny pallón kellett átmennie. Mikor a palló közepére ért, három oláh legény állított elébe és követelték, hogy a menyecske által kiválasztott kendőket adja nekik át, különben leütik. A megtámadott ember védekezni akart, mire a három oláh legény belelökte a szerencsétlen embert a patakba. Mikor Griesz kievickélt a vízből, a három legény már birtokába vette a butyrot és követelték a kendőket. Griesz a kiállott izgalma miatt súlyos beteg lett, úgy hogy elvesztette beszélni való képességét és még ma is súlyos betegen fekszik.

Sikkasztás. A budapesti rendőrség egy szabadkai távirat alapján letartóztatta Schupp Lajos könyvelőt, aki ellen a szabadkai villamos vasút sikkasztás címén megtette a feljelentést a szabadkai kir. ügyészségnél. Schupp a múlt hó végéig volt tisztviselője a társaságnak és csak most, a tisztviselő távozása után vették észre a sikkasztást. A sikkasztott összeg 1800 korona. A budapesti rendőrség a sikkasztó könyvelőt átadta a szabadkai ügyészségnek.

Harcias nők. Jánoshalmáról jelentik: Kereskedő Julianna és ennek Emma nevű leánya, továbbá Nehéz Franciska jánoshalmi lakosok eddig ismeretlen ok miatt a velük találkozó Molnár Istvánt úgy megverték, hogy rajta több súlyos testi sértést ejtettek. Ezek a hirtelen kezű asszonyok, úgy látszik, megfordítva vették a közmondást, hogy „az asszony verve jó.” A feljelentés megtétele az amazonok ellen.

A vetélytárs boszuja. Bátmonostorról írják: Egy és ugyanazon leánynak udvaroltak Szabó Pistul István és Béda Péter. Az imádott hölgy azonban Szabó Pistult tüntette ki kegyeivel. Béda azonban boszút forralt ellene és Szabó János nevű barátjával megleste az utcán és össze-vissza szurkálta.

Élve eltemetett munkások. Ujvidékről jelentik: A magyar államvasutak vízmű építési vállalatánál a vasuti hidra felvezető homokút aláásásával elfoglalt Gubmuh Glácó és Vranek Ádám munkásokra egy futóhomok-réteg rázuhant és eltemette a munkásokat. A mentési munkálatok sikerrel jártak, amennyiben mind a két munkást élve huzzák ki a homok alól.

Leszurt korcsmáros. Radány Ricsó István hercegszántói korcsmájába a múlt napokban beállított egy Horvát Imre nevű legény és bort kért hitelbe. Minthogy a korcsmáros vonakodott adni, Horvát oly dühre gerjedt, hogy Radányt mellbeszurta. Radány állapota életveszélyes.

Váltóhamisító mozdonyvezető. Szauder Henrik szabadkai államvasuti mozdonyvezető, ki többrendbeli váltóhamisítást követett el, a rendőrség letartóztatta és átadta a kir. ügyészségnek.

A végrehajtási novella immár életbe lépven, abból egy igen praktikusan kezelhető „Jegyzetszélű” kiadás kaptunk, amelynek ujtása az eddigiekkel szemben az, hogy az oldalnak csak felét foglalja el a szöveg, míg a másik fele üresen van hagyva, hogy a praktikus jogász azon jegyzeteket vehessen. Az hisszük ügyvédek és bírások hamar meg fogják szeretni az e fajta kiadásokat, melyeket Benkő Gyula Grill-féle udvari könyvkereskedése, Budapesten, adott ki. Ára 1:20 K. Ugyanott jelent meg a büntető novella is, ugyanezen kiadásban. Ára ennek is 1:20 korona.

T a n ü g y.

Beiratkozás a nőipar iskolába.

Értesítjük az érdeklődőket, hogy a vármegyei háziipari szövetség által Zomborban létesített nőipar iskolában a beiratkozások szeptember hó 8., 9. és 10-én (kedd, szerda, csütörtök) naponként délelőtt 11—12 óráig lesznek az iskola ideiglenes helyiségében, Koczik-féle alapítványi házban (Párisi-utca).

Beiratási díj 2 korona. Évi tandíj 40 korona, amely 4 koronás havi részletekben is fizethető.

Női kereskedelmi tanfolyam Zomborban. Mártonffy Márton udvari tanácsos, iparoktatási főigazgató az idejű iskolai évre is megadta az engedélyt a női kereskedelmi tanfolyam szervezésére. A tanfolyam szeptemberben nyílik meg s arra mármost elfogad előjegyzéseket a tanfolyam igazgatója, Novákovits Izidor, vagy a felső kereskedelmi iskola bármely tanára a felső kereskedelmi iskolában naponként d. e. 9—10 óráig. A beiratási díj 10 kor., az évi tandíj 120 korona.

Kereskedők figyelmébe. A városi kereskedő inasiskolában az 1908 9. évre a beiratások folyó évi szeptember hó 10., 11. és 12-én lesznek a r. k. elemi fiúiskola IV. osztályának termében, mindenkor d. u. 5—6 óráig. A tanítás díja egész évre 12 korona, melynek első felét (6 koronát) a beíráskor, a második felét pedig 1909. februárius hó elején kell lefizetni. Tekintettel a miniszteri új rendelkezésekre, fölhívattak a t. kereskedő urak, hogy inasikat a jelzett napokon beiratni el ne mulasszák. — Az igazgatóság.

A zombori iparos inasiskolába a beiratások folyó é. szeptember hó 9., 10., 11. és 12-én (szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton) naponként d. u. 5—7 óráig lesznek a belvárosi róm. kath. elemi fiúiskolában. Az évi tandíj 6 korona. Az előadások szeptember 14-én, hétfőn d. u. 5 órakor kezdődnek. — Az igazgatóság.

IRODALOM.

Az „Igazság“ legújabb száma a szokott tartalmú rovatokon kívül a végrehajtási novella érdekes commentárját hozza Pataj Sándor tollából. Az „Igazság“ egyes száma 20 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Teréz-körút 6.

Uj könyvek. Dr. Pataj Sándor: A végrehajtás új szabályai, Az 1908. 41. t. c. és életheleptetési rendelet teljes szövegével. Az „Igazság“ kiadása. Budapest, VI. Teréz-körút 6. Legolcsóbb kiadása a végrehajtási novellának. Ára 20 fillér.

Az új ipartörvény tervezet magyarizálásának kiadása. Az új ipartörvény tervezet első részének közreadása alkalmából Szabó Gyula szegedi kereskedelmi és iparkamarai másodtitkárnak érdekes és hatásos közérdekre nézve rendkívül gyakorlatias eredményű ötlete támadt. Az annak idején csupán a hivatalos köröknek 1—2 példányban megküldött tervezetet ugyanis magyarizálással, a régi és új intézkedések változásait feltüntetve utalásokkal, bíráló megjegyzésekkel stb. kiadta és ezzel kettős szolgálatot tett a szakköröknek. Hozzáferhetővé tette elsősorban a tervezet az érdeklődők nagy tömegének, másodsorban pedig megkönnyítette azok feladatát, akik a tervezet véleményezésére hívtak fel, mert megbízhatóan, a hivatászerű foglalkozása közben szerzett tájékozottságával és biztonságával mutatta ki szakaszról-szakaszra a változások irányait, ezek jelentőségét és várható hatását, melyre annál nagyobb szükség volt, mivel a tervezet indokolás nem adatott ki. Ez aktuális munkálatnak most jelent meg a befejező része, most tehát már teljességében rendelkezésére áll a tervezet egész anyaga a szakköröknek és az érdeklődőknek, mely a szerzőnél (kereskedelmi és iparkamara Szeged) 3 korona előfizetési áron rendelhető meg, de kapható ez egyébként az ipartestületeknél és a könyvkereskedésekben is.

A „Vasárnapi Ujság“ augusztus 30-iki száma érdekes képeket közöl a királyok szobrainak az Andrássy-uti millenniumi emléken most folyó felállításáról, a csajkás-kerület népéről, a prágai csillagdáról, a mohácsi vészről (egykoru török kép után), a bukaresti magyarok látogatásáról, Szent István napjáról, a ferencrendiek sirboltjáról. Szépirodalmi olvasmányok: Lévy József és Kún József verse, Ady Endre elbeszélése, Krúdy Gyula eredeti és Jules Lemaitre franciából fordított regénye. Egyéb közlemények: Nagy Géza cikke a mohácsi csatáról, Linek Lajos eredeti rajza, tárcacikk Budapest katakombáiról, Bohus Szögyéni Antóniáról, a hétről s a rendes heti rovatokat: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika“-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

HIRDETÉSEK.

BUDAPESTI
Szivattyú- és Gépgyár Rt.
= BÁCSMEGYEI KÉPVISELETE =
SZELES JENŐ Zombor.
= MINTARAKTÁR =
kútszivattyúkban és tűzifecskendőkben.
HAZAI GYÁRTMÁNY.

345—35—4

35—5

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK
KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Biztos jövőt

alapíthat egy szakképzett fűszer- és rövidáru-kereskedő. Szenttamason a Paraczký János-féle kereskedés katonaság végett azonnal átvehető.

3—1

Csemegeszőlő eladás.

A Rákóczi-uton a cs. és kir. katonai laktanya melletti szőlőben mindennap frissen szedett, válogatott csemegeszőlő kapható:
Chasselasok és muskotály fajok (szagos) vegyítve (fehér, piros, kék) 32 fill. kilója.
Téli szőlő (szept. végén) 50 fill. kilója.
Legkisebb mennyiség 5 kiló, kívánatra házhoz szállítva.

Vidékre az összeg előzetes beküldése mellett: **Postán** 5 kilós kosárban csomagolással, bérmentes szállítással 3 kor. **Vasuton** 10 kilós kosárban csomagolással, bérmentes szállítással 5 korona 50 fillér.

Szlávy Péter

323—6—5

Zombor, Nagytemplom-utca 9. sz.

Bittermann Nándor és Fia

kő- és könyvnyomdája

ZOMBORBAN,

a vármegye palotájában.

Megrendelések a legrövidebb idő alatt szállítanak. o

*

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

*

Könyvkötői munkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron

szállítanak.

*

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.

*

60—40

Telefonszám: 18.

Meghívó.

A Zombori Kerületi Munkásbiztosító Pénztár

1908. évi szeptember hó
20-án délelőtt 10 órakor,

határozatképtelenség esetén, tekintet nélkül a megjelentek számára,

1908. évi szeptember hó
27-én délelőtt 10 órakor,

a városháza nagytermében

közgyűlést

tart, melyre a t. közgyűlési kiküldött urak tisztelettel meghívotnak.

EZEN KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. A m. kir. állami munkásbiztosítási hivatal által kiadott mintaalapszabályok tárgyalása és elfogadása.

2. Jegyzőkönyvhiteljesítő kiküldése.

Zombor, 1908. évi augusztus hó 30-án.

A Zombori Kerületi Munkásbiztosító Pénztár
Igazgatósága.

Megjegyzés. Vidéki kiküldöttek sem fuvar, sem napidíjban nem részesítettek.

KEIL-LAKK

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle fehér glazur fénymáz mosdók számára 90 fl.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fl.

Keil-féle padlófénymáz 90 fl.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

8—3

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

ÉRVÉNYES 1908. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza	
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.	szem. v.	
7.10	7.45		1.55	3.20	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	6.00	9.40	1.05	6.55	
10.14	12.32		6.20	6.36	3.54	érk.	SZABADKA	ind.	11.50	4.55	9.50	1.52	
10.30	1.22		4.05	6.48	5.20	ind.	SZABADKA	érk.	10.21	7.17	9.38	1.21	
11.03	1.51		4.33	7.10	5.52		Csantavér		9.52	6.48		12.53	
11.22	2.44		5.31	7.24	6.22		Bács-Topolya		9.29	6.26	9.07	12.31	
11.37	3.02		5.51	7.42	7.03		Hegyes-Feketehegy		8.58	5.56		12.03	
11.51	3.21		6.17	7.55	7.25		Verbász		8.36	5.34	8.38	11.45	
12.03	3.36		6.35		7.46		O-Kér		8.10	5.09		11.19	
12.20	3.57		6.57	8.37	8.13		Kiszács		7.46	4.51		11.04	
					8.35	érk.	UJVIDÉK	ind.	7.22	4.27	7.55	10.42	

Oda						Szeged-Rókus—Szabadka—Dálya						Vissza		
szem. v.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	tvssz.	sz. v.	sz. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
3.05	7.48	11.30	3.10		4.55	6.34	8.15	ind.	SZEGED-ROK.	érk.	7.25		10.48	2.52
3.22	8.04	11.46	3.29		5.11	7.01	8.33		Rószke		7.10		10.33	2.38
3.36	8.18	12.00	3.44		5.26	7.28	8.49		HORGOS		6.54		10.21	2.25
3.50	8.31	12.13	3.58		5.39	7.51	9.04		Királyhalom		6.41		10.09	2.11
4.05	8.44	12.28	4.14		5.52	8.12	9.25		Palice		6.27		9.55	1.58
4.17	8.55	12.40	4.27		6.03	8.31	9.38	érk.	SZABADKA	ind.	6.15		9.44	1.47
5.00	10.25	2.02		6.55	7.00			ind.	SZABADKA	érk.	6.00	9.20	1.00	5.58
5.25	10.50	2.26		7.27	7.30				Tavankut		5.25		12.38	5.34
5.45	11.13	2.46		7.53	7.56				Bajmok		4.58		12.21	5.17
6.17	11.45	3.17		8.06	8.35				Nemes-Militics		4.05		11.45	4.41
6.31	11.59	3.31		8.25	8.55			érk.	ZOMBOR	ind.	3.39		11.30	4.25
7.20	12.26	4.00		8.36					Prigl.-Szent-Iván				10.55	4.00
7.35	12.39	4.13		8.47					Szonta				10.37	3.46
7.47	12.50	4.24		9.48				érk.	GOMBOS	ind.			10.25	3.34
9.18		5.25		9.58				ind.	ERDŐD	érk.			9.17	
9.30		5.37						érk.	DÁLYA	ind.			9.05	

Oda						Kiskun-Halas—Bácsalmás—Rievica						Vissza	
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	
3.50	11.50	6.00	ind.	KIS-KUN-HALAS	érk.	5.38	2.27	10.24					
4.03	12.03	6.13		Kopolya		5.28	2.14	10.11					
4.20	12.20	6.29		Fehértó		5.14	1.57	9.54					
4.37	12.36	6.45		Terézhalom		4.59	1.40	9.37					
4.58	1.08	7.03		Jankovác		4.48	1.27	9.24					
5.25	1.42	7.23		Mélykut		4.20	12.45	8.44					
5.48	2.05	7.44		Kudics		4.00	12.11	8.15					
5.56	2.13	7.52	érk.	BÁCSALMÁS	ind.	3.52	12.00	8.04					
6.16	2.49	8.14	ind.	Madarász puszta	érk.	3.42	11.21	7.29					
6.36	3.09	8.29		Bácsmadaras		3.26	11.01	7.09					
6.49	3.27	8.37		Sarac puszta		3.18	10.51	6.59					
6.57	3.35	8.44		Sarac puszta		3.11	10.34	6.42					
7.17	4.00	8.53		Katymár		3.00	10.21	6.29					
7.29	4.12	9.03		Legyen puszta		2.49	9.58	6.08					
7.45	4.28	9.16	érk.	RIGYICA	ind.	2.35	9.40	5.50					

Oda						O-Becse—Ujvidék						Vissza	
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.		
4.20	9.45	3.45	ind.	O-BECSE	érk.	6.28	12.43	7.31					
4.42	10.11	4.07		Bács-Földvár		6.07	12.20	7.10					
5.07	10.31	4.27		Caurogh		5.51	11.53	6.53					
5.27	11.02	4.47		Zsabllya		5.27	11.19	6.26					
5.42	11.18	5.02		Gospodince		5.12	10.46	6.11					
6.05	11.45	5.25		Temerin		4.56	10.28	5.55					
6.14	11.54	5.34		Járek		4.40	9.59	5.35					
6.27	12.09	5.47	érk.	VASKAPU	ind.	4.26	9.43	5.19					
6.29	12.13	5.53	ind.	VASKAPU	érk.	4.25	9.42	5.18					
6.53	12.40	6.17	érk.	UJVIDÉK	ind.	4.00	9.15	4.56					

Oda						Ujvidek—Vaskapu—Titel						Vissza	
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.		
6.54	5.25	ind.	UJVIDÉK	érk.	6.00	3.11							
7.17	5.52	érk.	VASKAPU	ind.	5.33	2.48							
7.18	5.55	ind.	VASKAPU	érk.	5.28	2.47							
7.44	6.24		Káty		5.06	2.29							
7.55	6.40		Tiszakálmánfalva		4.43	2.10							
8.10	7.03		Kovil-Szent-Iván		4.25	1.55							
8.24	7.22		Vilova—Gardinovce		4.04	1.41							
8.37	7.40		Lok		3.48	1.29							
8.50	7.54	érk.	TITEL	ind.	3.32	1.15							

Oda						Hegyes-Feketehegy—Palánka						Vissza	
v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.		
7.10	3.03	7.47	ind.	HEGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.41	11.17	5.22					
7.29	3.27	8.07		Telecska		5.21	10.58	5.02					
7.47	3.52	8.26		Kula		5.10	10.47	4.51					
7.57	4.04	8.36		Béla-puszta		4.45	10.25	4.30					
8.10	4.34	8.49		Torzsa		4.33	10.13	4.19					
8.34	5.04	9.11		Deszpot-Szt-Iván—Pivnica		4.16	10.00	4.01					
8.50	5.28	9.27		Szilbás		3.51	9.35	3.37					
9.21	6.14	9.38		GAJDOBRA		3.40	9.24	3.26					
9.53	6.50	10.09	érk.	PALÁNKA	ind.	3.00	8.18	2.35					

Oda						Szabadka—Baja						Vissza	
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.		
6.50	10.35	1.42	7.05	ind.	SZABADKA	érk.	9.29	12.48	6.10	10.28			
6.26	11.11	2.17	7.38		Csikéria		8.55	12.16	5.38	9.52			
6.03	11.46	2.54	8.09		Bács-Almás		8.31	11.53	5.15	9.22			
6.09	11.51	3.00	8.14		Almás		8.17	11.40	5.02	9.06			
6.23	12.15	3.26	8.42		Bikity-Borsód		7.52	11.15	4.37	8.38			
7.07	12.48	4.00	9.16	érk.	BAJA	ind.	7.15	10.40	4.02	7.52			

Oda						Baja—Ujvidék						Vissza	
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.		
4.00	7.22	1.15	ind.	BAJA	érk.	8.53	3.23	7.00					
4.11	7.32	1.25		Baja-szállásváros		8.46	3.15	6.52					
4.25	7.45	1.38		Vaskut		8.31	2.59	6.36					
4.51	8.10	2.01		Gara		8.10	2.37	6.10					
5.09	8.26	2.16		Pigvica		7.55	2.17	5.47					
5.37	8.54	2.39		Sztanisics		7.38	1.57	5.25					
5.56	9.12	2.56		Gákova		7.14	1.28	4.58					
6.15	9.31	3.14		Nenadics		6.55	1.08	4.34					
6.25	9.41	3.23	érk.	ZOMBOR (étk.)	ind.	6.45	12.57	4.23					
3.10	6.51	3.46	ind.	ZOMBOR (étk.)	érk.	5.53	11.20				5.40		
3.17	6.57	3.52		Zombor-vásártér		5.46	11.13				5.31		
3.27	7.07	4.02		Fernbach-szállás		5.37	11.04				5.22		
3.35	7.16	4.11		Zsárkóvács		5.29	10.56				5.15		
3.49	7.30	4.25		O-Szatapár		5.15	10.42				5.01		
4.08	7.49	4.44		Bresztovác		5.00	10.28				4.45		
4.19	8.00	4.56		Militics 27. sz. őrház		4.41	10.10				4.32		
4.31	8.10	5.06		Hódság									

1541/1908. szám.

Pályázati hirdetés.

Lemondás folytán Zsablya községben megüresedett és évi 1000 korona fizetéssel javadalmazott községi I. irnoki állásra kiirt pályázat eredménytelen maradván, arra újból pályázatot hirdetek s felhívom azokat, kik a fenti állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelendő és a szerb nyelvnek bírását igazoló kérvényeiket hozzám **f. évi október hó 20-áig** annál is inkább nyujtsák be, mert az azontul beérkezőket figyelembe nem veszem.

A választás iránt utóbb fogok intézkedni.

Zsablya, 1908. augusztus hó 28-án.

Dr. SZÉCHÉNYI TAMÁS,

3-2

főszolgabíró.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Ikt. 8551/tkvi 1908.

Hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság részéről közzétételük: miszerint a zombor—óbecsei h. érdekű vasut számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint: Zombor és Csonoplya községre nézve **1908. szeptember hó 21-én délelőtt 8^{1/2} óra:** Zombor állomásra; Kerény és Gyulafalva községekre nézve **1908. szeptember hó 22-én délelőtt 8^{1/2} óra:** Kerény állomásra; Ujszivác és Ószivác községekre nézve **1908. évi szeptember hó 23-án délelőtt 8^{1/2} óra:** Ószivác állomásra.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeik a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjesszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, úgy a feljegyzett szolgálmat s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, akik a fennebbi határokon a föntnevezett helyi érdekű vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármily cím alatt igényt tartanak; ezeket **1908. évi október hó 10-ig** ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsék, minthogy a később jelentkezők, észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, akinek nevére és amely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthező.

Zombor, 1908. évi augusztus hó 21-én.

Radány,

3-1

kir. törvénzéki bíró.

**Olesó száraz
bűkk tűzifa**

75—85 cm. hosszú, 12—15 cm. erős kéreg nélkül, gömbökben, **10.000 kg.-ként** Dálya és Zombor közötti állomásokra bérmentve **145 koronával** utánvét mellett szállit

„SLAVONIA“ faipar r. t.
BRÓD Sz./m. 3-2

3594 kig. 1908. szám.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrog vármegye titeli járásba kebelezett Sajkáslak községben üresedésben levő irnok-végrehajtói állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket keresztlevél kapcsán hozzám **f. évi október hó 2-ig** annál is inkább adják be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása: évi 600 kor. fizetés, évi 120 kor. lakpénz és a végrehajtási illeték.

Titel, 1908. szeptember hó 2-án.

SZEMZŐ JÁNOS,

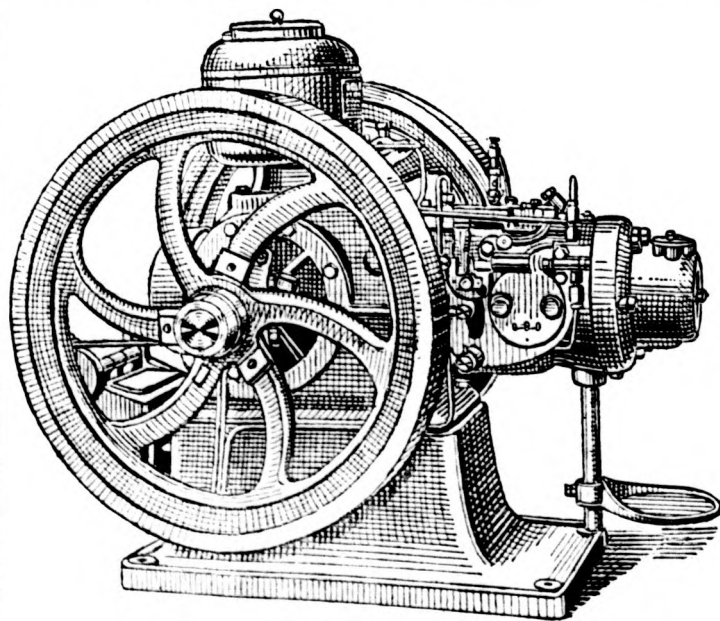
356-2-1

főszolgabíró.

Eredeti svéd gyártmányu

BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK és LOKOMOBILOK.
.: LEGOLCSÓBB ÜZEM MÁR KIS MOTOROKNÁL IS .:

Költség 12 Bp. motornál évi 3000 munkaóra:

Legjobb hajtóerő bármely üzemhez.

Nyersolaj lokomobilokat cséplőgépekkel is szállitunk.

Referenciákkal, szakszerű felvilágosításokkal, ismertető prospektusokkal s ajánlatokkal díjmentesen szolgálunk.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,
gépraktár és műszaki iroda. — Motor osztály.

BUDAPEST, Váci-körút 26.

Táviratcím: USZÓ Budapest.

Bittermann Nándor és Fia könyv- és könyvnyomtatás Zomborban.

Első Délmagyarországi Nádfonalgár
SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfonatok** (stokatur) és **gomb-szőgek** a legjutányosabb árban eladó.

Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **mész**. Tiszta, kövektől mentes. 10.000 kilonként Szondról szállitva 340 korona. **Több waggon rendelésnél arengedmény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár **folyékony kátrány, kátránylemez és cementben**, melyek a legolcsóbb árakon szerzethetők be.

Tisztelettel

100-13

MERKL JÁNOS
SZOND,

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.)

Szülők figyelmébe.

2—3 gimnáziumi vagy kereskedelmi tanulót teljes ellátásra gondos felügyelet mellett elfogad **dr. Parcsetich Árpádné** kincstári fogalmazó neje Széchenyi-körút 15. sz.

*—11